Ir-Restawr tal-Vara Titulari

Conrad D'Amato

Fl-aħħar tliet snin ktibt artiklu kull sena fuq dak li kien għaddej sabiex tiġi rrestawrata l-vara titulari ta' San Pietru. Dan l-artiklu se jkun l-aħħar wieħed li se nikteb minħabba li x-xogħol fuq dan ir-restawr ġie fi tmiemu. Għalhekk, permezz ta' din il-kitba, se nagħti informazzjoni fuq dak kollu li seħħ fl-aħħar sena.

Hekk kif bdiet toqrob il-festa beda wkoll jiġi fi tmiemu dan ir-restawr li apparti l-vara inkluda wkoll l-erba' gastri tal-ganutell kif ukoll l-aċċessorji tal-fidda kollha tal-vara, apparti s-salib pettorali li ma kellux bżonn. Rigward l-aċċessorji, l-imfietaħ, id-dijadema, il-ktajjen u l-manetti, kellhom jingħataw banju bid-deheb kompletament ġdid minħabba li dan kien spiċċa frott it-tindif mhux professjonali li kien sar min-nies li ma kellhom l-ebda intenzjoni ħażina. Dan ix-xogħol sar mid-ditta Cassar taż-Żejtun fl-istess post fejn fl-1981 kienu nħadmu l-imfietaħ ġodda li llum għandha l-vara.

Fl-istess waqt il-Kappillan, il-Kan. Anton Galea Scannura, flimkien ma' diversi individwi rappreżentanti taż-żewġ każini tal-baned u membri mill-grupp tal-armar tal-parroċċa, iltqajna sabiex flimkien naraw kif se jiġi organizzat ir-ritorn tal-vara titulari lura lejn raħalna. Kien hemm diversi suġġerimenti però x-xewqa tal-maġġoranza kienet li din il-vara terġa' tiġi lura bl-istess mod ċelebrattiv li bih ġiet fir-restawr tal-1974, jiġifieri bil-baħar. Però dan kien jinvolvi ħafna xogħol ta' organizzazzjoni u prekawzjonijiet tekniċi li kellhom jittieħdu sabiex il-vara ma ssirilha l-ebda ħsara minħabba l-umdità u l-elementi mielħa li joffri l-baħar. Mill-banda l-oħra, kellu jiġi organizzat ukoll il-mod li bih il-vara u l-pedestall jerġgħu jiġu armati flimkien barra minn Birżebbuġa sabiex id-dehra tal-vara wara r-restawr tkun waħda sorpriża għan-nies tar-raħal.

Kien meħtieġ li jinstab garaxx jew maħżen b'saqaf u bieb għoli sabiex fih tintrama mill-ġdid il-vara fuq il-pedestall u l-bradella, però minħabba l-kobor tal-vara tagħna u t-toqol tagħha, dan ma kienx possibbli. Għalhekk fuq suġġeriment tal-artist Aaron Camilleri Cauchi ġie deċiż li l-vara, il-pedestall u l-bradella jerġgħu jiġu armati quddiem il-bottega tiegħu fil-Fgura u dan grazzi għall-kooperazzjoni li sibna mill-Kunsill Lokali tal-istess lokal. Għalhekk nhar il-Ħadd 29 ta' Lulju fl-10 ta' filgħodu diversi nies midħla tal-knisja ngabru sabiex ħarġu l-pedestall u l-bradella minn ġol-knisja u poġġewhom fuq trakk fejn dan iddaħħal ġol-maħżen tal-armar. L-għada filgħodu, it-Tnejn 30 ta' Lulju, apparti li kien jum il-ħruġ tal-vara min-niċċa, però għas-sena 2017 il-festa kienet se tibda differenti mis-soltu. Għalhekk diversi voluntiera kmieni filgħodu ngabru quddiem il-maħżen tal-armar u minn hemm erħewlha lejn il-Fgura sabiex jarmaw il-vara. Ix-xogħol ried isir kmieni sabiex din l-operazzjoni delikata ssir fid-dell qabel tilħaq ix-xemx. Hekk kif il-vara reġgħet sabet postha fuq il-pedestall u l-bradella, din tgħabbiet fuq trakk *low loader* ġentilment misluf mis-Sur Dennis Micallef tar-Roc-A-Go, u filwaqt li ġiet mgħottija, din inġarret lejn il-*plant* tal-istess Sur Micallef fiż-Żejtun fejn il-*low loader* bil-vara fuqu ddaħħal ġo maħżen kbir għad-dell sakemm isir il-ħin li fih il-vara tibda l-vjaġġ tagħha lejn Marsaxlokk. Irridu ngħidu li f'kull okkażjoni li fiha kien hemm it-trasport tal-vara fit-toroq Maltin, ittieħdu l-prekawzjonijiet u l-permessi kollha meħtieġa, kemm sabiex ma jinħoloqx periklu għas-sewwieqa li jinzertaw fit-triq, kif ukoll sabiex ma ssirx ħsara fuq il-vara.

Għall-ħabta tal-ħamsa u nofs ta' filgħaxija il-*low loader* bil-vara fuqu telaq miż-Żejtun lejn Marsaxlokk fejn hemm il-vara sabet ir-reffiegħa kollha taż-żewġ gruppi tal-parroċċa jistennewha. Hekk kif din inkixfet mid-drapp li kien qed jostorha, setgħu jiġu nnutati l-ewwel reazzjonijiet pożittivi tan-nies li ngabru fuq il-post. Minnufih ir-reffiegħa flimkien niżżlu l-vara minn fuq il-*low loader* u tgħabbiet fuq il-lanċa. It-tlugħ u l-inżul tal-vara fuq il-lanċa kien l-ikbar uġigħ ta' ras minħabba li t-toqol tal-vara ħassibna mhux ftit, però bil-koordinament tar-reffiegħa kollha, din il-

biċċa xogħol saret bl-iktar mod trankwill. Fis-sitta ta' filgħaxija l-vara bdiet il-vjaġġ tagħha bil-baħar minn Marsaxlokk sal-Bajja ta' San Ġorġ akkumpanjata minn għadd kbir ta' dgħajjes u opri oħra tal-baħar li ħolqu atmosfera li diffiċli li tintesa. Fuq il-lanċa kien hemm ukoll ir-reffiegħa kollha, membri tal-grupp tal-armar u l-Kappillan li deher ferm kuntent bl-atmosfera ferriħija li kien hemm. Tul dan il-vjaġġ fuq il-baħar, il-pedestall inżamm mgħotti bħala prevenzjoni u dan inkixef hekk kif wasalna Birżebbuġa.

Hekk kif il-lanċa trakkat mal-moll ta' San Ġorġ, ir-reffiegħa reġgħu niżżlu l-vara minn fuq il-lanċa u hekk kif din niżlet fuq il-moll, il-poplu kollu miġbur b'mod spontanju nfexx f'ċapċipa kbira. Ftit wara ż-żewġ baned tar-raħal, il-Banda San Pietru u l-Banda Birżebbuġa, laqgħuha flimkien bid-daqq tal-Innu Popolari. Minn hemm il-vara bdiet it-triq tagħha f'korteo lejn il-knisja parrokkjali akkumpanjata miż-żewġ baned lokali li daqqew flimkien f'*massband*. Il-korteo għadda mill-Bajja ta' San Ġorġ għal Triq San Stiefnu, Triq Santa Katarina, Triq il-Knisja, Triq id-Duluri għall-Bajja s-Sabiħa, Triq Birżebbuġa sal-pjazza tal-knisja.

Għall-ħabta tas-sebgħa u nofs, il-vara telgħet fuq iz-zuntier fejn il-Kappillan inċensaha u wara saret iċ-ċelebrazzjoni li ssir kull sena f'jum il-ħruġ tal-vara min-niċċa. F'din l-okkażjoni kellna fostna lill-Arċisqof Charles J. Scicluna li bierek l-istatwa u tana l-kelma tiegħu. F'diskors li għamel il-Kappillan, filwaqt li rringrazzja lil kull min kellu sehem f'dan il-proġett ta' restawr fosthom anke lill-benefatturi, però bix-xieraq irringrazzja b'mod speċjali lis-sinjuri Salvu u Feliċita Cutajar tad-donazzjoni speċjali tagħhom sabiex b'hekk ir-restawr kollu li qabeż il-25,000 ewro kien inġabar minn fost il-benefatturi. Din l-okkażjoni memorabbli spiċċat bid-dħul tal-vara lura fil-knisja tagħha ferm isbaħ minn l-aħħar darba li kienet fiha. L-għada l-gastri tal-ganutell ġew armati fuq il-bradella sabiex il-parruċċani setgħu issa japprezzaw ix-xogħol kollu li kien sar b'mod komplut. Tajjeb jingħad ukoll li din l-attività ngħatat prominenza fuq il-mezzi tax-xandir lokali.

Ma nistgħux ngħidu li tul dan il-proġett li dam erba' snin ma kienx hemm intoppi u problemi. Però bil-kollaborazzjoni ta' kull min kien involut, dawn ġew kollha solvuti u llum nistgħu nħarsu lura lejn dak li ġara b'sodisfazzjon u forsi anke b'nostalġija. Ir-ringrazzjamenti għal dan il-proġett jistgħu jieħdu fit-tul u għalhekk il-Kappillan irringrazzja lil kulħadd tas-sehem kbir jew żgħir li seta' ta. Però pubblikament nirringrazzja lill-Kappillan, il-Kan. Anton Galea Scannura tal-entużjażmu, l-impenn u d-determinazzjoni li wera tul il-proġett kollu, lill-membri tal-Grupp tal-Armar tal-parroċċa fosthom lis-sinjuri Jason Vella, Steve Briffa u Sunny Bonnici tal-koordinament tagħhom sabiex ġie organizzat il-vjaġġ tal-vara kollu mill-Fgura sal-knisja parrokkjali, lil Peter Camilleri (il-Pajju) u lil Ninu Bonnici (is-Sunnu) talli dejjem kienu pronti bit-trakkijiet tagħhom, lil Dennis Micallef talli ġarr il-vara permezz tal-*low loader* u tal-ispazju li offra fil-*plant* tiegħu, lil Frankie Fava talli ġarr il-vara permezz tal-lanċa tiegħu, lir-reffiegħa taż-żewġ gruppi tal-parroċċa tal-kontribut

siewi tagħhom kull darba li ġew imsejħa, lill-kumitati taż-żewġ każini tal-baned tal-kooperazzjoni indispensabbli ta' bejniethom, lil kull min offra l-għajnuna tiegħu kull meta ġiet armata jew żarmata l-vara b'mod partikolari lis-Sur Mario Bonnici (ta' Karpju) li mexxa dawn l-operazzjonijiet li qatt ma kienu faċli, lil Jurgen Camilleri (l-Baksi) tal-għajnuna tiegħu sabiex inġabru l-fondi għall-pedestall, lil Roberto D'Amato tar-ritratti u l-aġġornament li ta fuq il-paġna ta' *facebook*, lill-artisti kollha li ħadmu fuq dan il-proġett għall-mod kollaborattiv li ħadmu magħna u anke bejniethom. Fl-aħħar ma nistax ma nirringrazzjax lill-benefatturi kollha li bis-saħħa tagħhom sar dan il-proġett, u li wħud minnhom diġà qed igawdu lil San Pietru fis-sema.

Il-ħolma ta' ħafna issa twettqet, għalhekk hu importanti li nibżgħu għall-vara billi ma nitfgħux karti fuqha, nagħmlu ħilitna sabiex ma jaqax fdal tal-logħob tan-nar fuqha, li minnu nnifsu hu kimika qerrieda għall-induratura, u li ħadd ma jipprova jnaddaf il-vara jew xi aċċessorji tagħha mingħajr ma jiġi inkarigat mill-Kappillan. B'hekk inkunu qed niżguraw li dan ir-restawr iservi fit-tul kemm jista' sabiex din il-vara tkun tista' tiġi gawduta minna u l-ġenerazzjonijiet li għad iridu jiġu warajna.

Il-festa t-tajba lil kulħadd.

BIRŻEBBUĠA
FILLING STATION

for puncture repairs, oils, accessories, new batteries, tyres, etc.

Misraħ is-Summit Bush Gorbachev,
Birżebbuġa

Tel: 2165 4842

ST MARY STORE

Triq iċ-Ċief, Birżebbuġa
Tel: 21 651 631

For all your needs
Groceries, Frozen Foods, Wines, Spirits, etc.

DAILY MEAT BUTCHER

All Fresh and Frozen Meat,
Frozen Products,
Fresh Chicken,
Marinated Chicken, BBQ Ribs and others also available

HIGH QUALITY MEAT GUARANTEED

FREE DELIVERY

Joseph Caruana
18 St John Street, B'Bugia
Tel: 2165 8822

Now open in B'Bugia
Tel: 21421976

THE CATHEDRAL GROUP LTD.

SUNGLASSES: POLAR CEBE
DAYSOFT UV: ONE DAY DISPOSABLE CONTACT LENSES

Open ALL DAY at Gwardamanga
Mon - Fri: 0830 - 1930 Sat: 0830 - 12.30
Tel: 2122 6020/3, 2122 8370

Fgura	2167 3332	Birżebbuġa	2142 1976
Żebbuġ	2146 5768	Rabat	2145 0845
Birkirkara	2149 0213	Luqa	2189 5248
Qormi	2148 8950	Atard	2141 8315
Naxxar	2143 1152	San Ġwann	2138 3947